

Список використаних джерел:

1. Open and distance learning. Trends, policy and strategy considerations. Division of Higher Education. – Paris: UNESCO, 2002. – 95 p.
2. Сайт Асоціації дистанційного навчання США / United States Distance Learning Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.usdla.org> – Назва з екрану.
3. Сайт Ресурсної мережі дистанційного навчання / Distance Learning Resource Network [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dlm.org>. – Назва з екрану.
4. Barker, B.O., Frisbie, A.G., & Patrick, K.R. (1989). Broadening the definition of distance education in light of the new telecommunications technologies. The American Journal of Distance Education, # 3(1), pp. 20-29.
5. Barr, R.B., & Tagg, J. (1995). From teaching to learning: A new paradigm for undergraduate education. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ilte.ius.edu/pdf/BarrTagg.pdf> – Назва з екрану.
6. Boyd, G. (1993). A theory of distance education for the cyberspace era. In D.Keegan (Ed.), Theoretical principles of distance education, London: Routledge, pp. 234–253.
7. Delling, R.M. (1987). Towards a theory of distance education. ICDE Bulletin 13, pp. 21-25.

Скворцова Е.В.

магістр,

Новокаховський гуманітарний інститут

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОМУ НАВЧАННІ

Інформаційна епоха потребує змін у суспільстві, відповідно до тих можливостей, що вона надає. У першу чергу зростає попит на креативних і мотивованих кадрів, які прагнуть до самореалізації у відповідності з їх природними здібностями. Сучасна вища школа має надати векторний поштовх для розвитку такої особистості, дотримуючись стандартів сьогодення. Це завдання вирішить не стільки зміст освіти, скільки нові педагогічні технології, створені з

використанням новітніх розробок у сфері філософії, соціології, психодіагностики та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Висновок американського економіста Лестера Туроу, щодо перевертання основ теперішнього суспільства у двадцять першому столітті з боку технології й ідеології стрімко втілюється у життя. «Технологія робить кваліфікації і знання єдиним джерелом стійкої стратегічної переваги» [3, с. 384].

Створення простору суспільної довіри розмежує традиційне середовище спілкування студента, що посилює мотивацію до роботи у групах та індивідуального наукового пошуку. Доступ до найбагатших сучасних інформаційних ресурсів змінює погляд на отримання знань, перетворюючи авторитарного педагога на експерта, а студента на розробника.

На сьогоднішній день статусу освітнього тренду набули особистісно-орієнтовані технології, які Білл Клінтон назвав технологіями XXI століття [4].

Особистісно-орієнтоване навчання відрізняється від традиційної освітньої парадигми своїм суб'єктом, яким виступає сам студент. У свою чергу, провідною діяльністю педагога стає проєкція знань крізь особистість студента, де розробна частина надається студенту, що змінює застарілий шаблон освіти на технології педагогіки співробітництва та відображає гуманістичний напрямок філософії, психології і педагогіки, на якому побудована система освіти в провідних країнах світу.

Найбільш яскравий представник гуманістичної психології Карл Роджерс виділив основні принципи цього напрямку, які є фундаментом особистісно-орієнтованої педагогіки: спочатку ідентифікується суб'єктивний досвід учня, а потім співвідноситься до змісту освіти, що створює умови для чіткого усвідомлення, де, яким чином і з якою метою ці знання можуть бути застосовані.

На порозі професійної глобалізації стає все більш затребуваним універсалізм, який прийшов на заміну класичній вузькій спеціалізації знань. Є.М. Князева [6] зазначає, що на відміну від традиційної освітньої парадигми синергетичний підхід до освіти передбачає актуалізацію навчальної діяльності як нелінійну ситуацію, де учень розкриває себе у процесі співробітництва із самим собою, що гарантує максимальне сприйняття змісту освіти всіма студентами з урахуванням їх особливостей.

Процес сприйняття знань перетворюється у наслідування, що підсилює їх значимість. Студентом рухає бажання створити щось схоже, але з власної точки зору, природно реалізуючи основні методологічні засади навчання: від живого споглядання до абстрактного мислення і від нього до практики. Рушійною силою навчального процесу стає розробка навчальних матеріалів, що змушує розробника більш концентровано поглибитися у предмет, а мислення тих, хто лише навчається, залишається у рамках навчальної системи.

У процесі експлуатації ІКТ вища школа доповнює і виробляє нові навчальні системи. Протягом півстоліття для потреб освіти у світі розробляються навчальні системи на засадах штучного інтелекту, які є принципово новим напрямком комп'ютеризації навчання. Інтелектуальні навчальні системи конструюють найбільш відповідну до моделі студента програму навчального курсу з можливістю її коригування, підтримують технології адаптивної навігації, інтелектуальний аналіз рішень та розв'язання проблем, що допомагає студенту знайти оптимальний шлях через навчальний матеріал, використовуючи сучасні надбання комп'ютерного середовища [7].

Саме інформаційно-комунікаційні технології розкривають педагогічні і дидактичні функції, реалізуючи закладені в них потенційні можливості. Ефективне використання засобів ІКТ в навчанні потребує переглянути сутність навчання, роль і взаємовідносини викладача і студентів, а також їх матеріальну базу, що перетворює увесь звичний процес на суттєво новий.

Якщо використовувати комп'ютер як інструмент пізнання, відбувається взаємодія між комп'ютером та студентом шляхом розширення можливостей першого відповідно до потреб навчального процесу одночасно з вивченням студентами учбового матеріалу, на відміну від традиційних навчальних комп'ютерів, які тільки контролюють освітній процес. У результаті такої співпраці отримаємо підвищення ефективності навчання та неперервне вдосконалення навчальних інструментів згідно потреб користувачів.

Це дозволяє сформулювати дидактичні вимоги до сучасних інформаційних технологій навчання: забезпечення кожному студенту можливості навчання у відкритих адаптивних системах за індивідуальною програмою, де студент має право не тільки вибирати існуючу модель навчання, а й самому розробляти її.

Відкриті інтелектуальні інформаційно-комунікаційні навчальні технології адаптуються до суб'єктивного досвіду студента, що відповідає завданням особистісно-орієнтованого навчання, використовуючи синергетичний підхід як дидактичний метод, що у сукупності презентує оновлення сучасної освітньої парадигми та актуалізує потребу кардинальної реорганізації усіх ступенів освіти України відповідно до світових вимог і внутрішніх соціокультурних та економічних потреб. Заслугує на увагу також те, що діалоговий режим роботи перетворює студента із об'єкта в суб'єкт навчання – людину, яка зацікавлена у результативному навчанні. Шляхом самоактуалізації забезпечується розвиток інтелектуального потенціалу студента, його особистісної ідентичності. Таким чином, в умовах інтеграції інформаційних технологій в навчальний процес з'являються додаткові можливості розвитку культуротворчих здібностей студентів, що відповідає сучасним вимогам розвитку суспільства та світу.

Список використаних джерел:

1. Кузьминський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка [підруч.]. – Київ, 2008.
2. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380.
3. Лестер Туроу. Будущее капитализма. – Новосибирск, 1999. – С. 384.
4. Phillip C. Schlechty. Schools for the 21-st Century. Leadership Imperatives for Educational Reform. – San Francisco, 1990. – С. 3–8.
5. Guy R. Lefrancois. Psychology for Education. – USA, 1991. – С. 8–160.
6. Князева Е.Н. Пробуждающее образование. Синергетическая парадигма. Синергетика образования. – Москва, 2007. – С. 369-387.
7. Peter Brusilovsky. Adaptive and Intelligent Web-based Educational Systems. – Pittsburgh, 2003. – 156–169.